

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Koponen, S. ; Jouhki, M-R. ; Räsänen, S. 2024. Kokemuksia kättilötyön kehittämisen ja johtamisen YAMK-tutkinnosta. Kätilölehti 2, 18-19.

Kokemuksia kätilötyön kehittämisen ja johtamisen YAMK-tutkinnosta

TEKSTI **SANNA KOPONEN, MAIJA-RIITTA JOUHKI & SARI RÄISÄNEN**

Metropolia ammattikorkeakoulun ja Tampereen ammattikorkeakoulun yhdessä tarjoaman kätilötyön kehittämisen ja johtamisen tutkinto-ohjelman ensimmäiset opiskelijat aloittivat opintonsa elokuussa 2022 ja toinen ryhmä vuosi sen jälkeen elokuussa 2023. Osa ensimmäisessä sisäänotossa aloittaneista on joko valmistunut tai valmistuu kevään 2024 aikana.

Tutkinto-ohjelman opinnot muodostuvat 90 opintopisteen kokonaisuudesta, joista 30 opintopistettä on syventäviä oman alan ammattiopintoja, 30 opintopistettä muita opintoja, joista osa on vapaasti opiskelijan valittavissa. Loput 30 opintopistettä muodostuvat opinnäytetyöstä, joka on useimmiten tutkimuksellista kätilötyön kehittämistä. Opinnot toteutetaan kontaktiopetusena verkossa ja lähitoteutuksena sekä itsenäisenä ja pienryhmätyöskentelynä.

Lähtökohtana kätilötiede

Tutkinnon teoreettisena lähtökohtana on kätilötyön ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluiden kehittäminen kätilötieteen (midwifery science) teorioita soveltaen. Kätilötieteen keskeinen lähtökohta on naiskeskeisyyden edistäminen kätilötyön ja sen palveluiden kehittämisessä. Naiskeskeisyyden tavoitteena on edistää ja tukea asiakkaiden osallisuutta, mikä vastaa vahvasti tämän päivän seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluiden haasteisiin ja kehittämistarpeisiin Suomessa.

Opinnot ovat matka, jonka opiskelijat ja opettajat kulkevat yhdessä toisiltaan oppien. Osalle opiskelijoista opinnot ovat olleet jatkumo opiskeluputkeen lyhyen työkokemuksen jälkeen, ja toisille pitkäaikainen haave kehittää omaa osaamistaan pitkän työkokemuksen jälkeen. Opintoihin on luennoitsijoina ja asiantuntijoina osallistunut eri tieteenalojen edustajia sekä Suomesta että ulkomailta, muun muassa Norjasta ja Yhdysvalloista. Yhteistyötä on tehty myös Viron kanssa ja keskusteluja yhteistyöstä on tarkoitus edelleen jatkaa.

Menetelmällisesti opintojen aikana on korostunut tieteellisen tiedon hakeminen, lukeminen ja hyödyntäminen kätilötyön ja työelämän kehittämisessä. Myös verkostoituminen opiskelijoiden kesken sekä tiedon ja kokemusten jakaminen on ollut keskeistä. Verkostoitumista ja yhteiskehittämistä on tuettu opintojen aikana yhdessä oppimisen ja tekemisen kautta. Oppitunneilla tärkeiksi puheenaiheiksi ovat muodostuneet muun muassa kätilöiden saataisuus, alan houkuttelevuus, niukkevat

resurssit sekä synnytysten väheneminen ja keskustelu synnytysväkivallasta.

Hyvin valittu opinnäytetyön aihe kantaa

Opinnäytetyö muodostaa kolmannuksen koko tutkinnon opintojen laajuudesta ja se mahdollistaa opiskelijalle laajan perehtymisen aiheen tietoperustaan ja tutkimus- ja kehittämismenetelmän soveltamiseen. Iso osa opiskelijoista tekee opinnäytetyön yksin, mutta myös pari-työ on mahdollinen ja tällä hetkellä on tekeillä myös Metropolian ja TAMK:n opiskelijoiden yhteinen työ.

Opinnäytetyö on saattanut suunnitteluvaiheessa näyttäytyä haastavana kokonaisuutena, mutta olemme huomanneet, että hyvin valittu itseä kiinnostava aihe kantaa opiskelijaa läpi prosessin. Opiskelijat ovat valinneet mielenkiintoisia seksuaali- ja lisääntymisterveyden sekä kätilötyön aiheita, joista iso osa on toteutettu suoraan työelämän tarpeeseen ja kehittämiseen. Oppimista tukevinä käytänteinä opinnäytetyön prosessissa on sovellettu vertaispalautetta

ja seminaarityöskentelyä sekä vahvaa työelämäyhteyttä.

Tähtihetkiä ja hyvää palautetta

Opintojen aikana on välillä oltu liekeissä, kun vieraileva luennoitsija on antanut parastaan, opiskelijoiden artikkeli on julkaistu tai opinnäytetyön tuloksia on esitetty kansallisessa seminaarissa. Opintojen viimeisen syventävän opintojakson oppimistehtävä oli opiskelijoille yhteinen ponnistus ja lopputulos iso onnistuminen.

Syksyn 2023 päätteeksi ensimmäisen ryhmän opiskelijat järjestivät yhdessä Kätilön puheenvuoro -seminaarin, jonka kohdeyleisöä olivat kätilöt ja kätilöopiskelijat. Seminaari oli viimeisen syventävän opintojakson oppimistehtävä, jonka opiskelijat suunnittelivat ja toteuttivat yhdessä alusta loppuun saakka. Tilaisuudessa keynote-puhujana oli arvostettu kätilötyön ja seksuaalikasvatuksen osaaja ja kehittäjä Katriina Bildjuschkin. Seminaari toteutettiin Myllypuron kampuksella hybridinä ja etäosallistujia oli parhaimmillaan lähes sata. Päivän teemat käsittelivät monipuolisesti kätilötyön aiheita, kuten synnytyskeskustelua, IVF-alkuisen raskauden riskejä ja varhaisen vuorovaihtuksen tukemista mielenterveyden erityistilanteissa. Seminaari onnistui erinomaisesti ja päivän päätteeksi tunsimme suurta ylpeyttä opiskelijoista ja heidän osaamisestaan.

Syventävien opintojen osalta opiskelijoiden antama opintojaksopalaute on ollut hyvää, mutta parannettavaa aina löytyy. Joskus tehtävät ovat tuntuneet isotöisiltä ja tai ryhmätyöskentelyssä on ollut haasteita. Jälkikäteen huomaamme, että monia asioita olisi voinut tehdä vielä paremmin, ja olemmekin yrittäneet hyödyntää opiskelijoiden antaman palautteen mahdollisimman hyvin jatkokokehtamisessa. ●

Jutun ovat kirjoittaneet **SANNA KOPONEN**, kätilö, apulaisosastonhoitaja, HUS Naistentaudit ja synnytykset, Alueelliset palvelut -linja, Hyvinkään sairaala
MAIJA-RIITTA JOUHKI, kätilö, TtT, Metropolia ammattikorkeakoulu
SARI RÄISÄNEN, kätilö, TtT, dosentti, Laurea-ammattikorkeakoulu

Opiskelijana kätilö- YAMK-opinnoissa

Valmistuin kätilöksi vuonna 2004 silloisesta ammattikorkeakoulu Stadiasta (nyk. Metropolia). Valmistumisen jälkeen olen työskennellyt suurimman osan työurastani synnytysten parissa kolmessa eri synnytys sairaalassa. Synnyttäjien muuttuneet tarpeet ja koko ajan niukenevat henkilöstöresurssit ovat saaneet aikaan riittämättömyyden tunteita sekä minussa että kollegoissa. Kätilöidentiteetti on kovilla, jos työtä joutuu tekemään huonommin kuin olisi tarpeen.

Lähes 20 vuoden kliinisen työn jälkeen ajatus jatko-opinnoista alkoi kiinnostaa, ja edellä kuvaamani muutokset ja erityisesti tiukentunut henkilöstötilanne haastoivat minut päivittämään omaa osaamistani. Haku ensimmäiseen kätilötyön YAMK-koulutukseen ajoittui juuri sopivaan aikaan.

YAMK-opinnoissa oli sopivassa suhteessa kätilötyön syventäviä opintoja, johtamisen ja kehittämisen opintoja sekä opinnäytetyö. Kätilötyön osaamista syventävät oman alan opinnot kiinnostivat itseäni ehdottomasti eniten. Syventävien opintojen läpileikkaavana teema oli naiskeskeisyyden näkökulma, minkä takia opinnot muodostivat mielestäni yhtenäisen kokonaisuuden. Kokonaisuutena arvioiden paras ta oli, että pääsin päivittämään osaamistani huippuasiantuntijoiden luennoilla laajasti seksuaali- ja lisääntymisterveyden eri alueilla ja se, että pystyin hyödyntämään työkokemustani oppimistehtävissä ja opinnäytetyössä. Opinnäytetyöni aihe oli omavalvonta, jonka valitsin työelämän ehdotuksesta ja koin, että tulokset tukisivat oman työn kehittämistä. Opinnäytetyöprosessin aikana tutustuin paremmin itse aiheeseen ja kätilötyön kehittämiseen.

Koin, että opintojen aikana minun oli ensin opittava opiskelamaan, koska aiemmista opiskeluista oli aikaa. Niistä ajoista lähes kaikki on muuttunut, esimerkkinä se, että lähes kaikki tieto löytyy jollain tavalla verkosta tai verkko-oppimisympäristöstä. Myös oppimistilanteisiin saattoi osallistua verkon välityksellä, mutta itse osallistuin mieluiten lähiopetukseen, koska koin keskustelut opiskelijakollegoiden kanssa todella antoisina. Opintojen aikana minulle suurin ponnistus oli ehdottomasti opinnäytetyö, joka oli puolet laajempi kuin kätilöopinnoissa.

Opintojen loppuvaiheessa työtehtäväni muuttui, kun aloitin marraskuussa 2023 kokonaan uudessa tehtävässä sairaalamme naistentautien ja synnytysten opetuksesta vastaavana apulaisosastonhoitajana. Maaliskuun alussa minut vakinaistettiin, ja vastuullani on henkilöstön osaamisen kehittäminen, perehdytysprosessit, opiskelijaohjauksen laatu sekä potilasturvallisuuden ja hoidon laatuun liittyvät teemat.

Kokonaisuutena opinnot ovat olleet virkistävä tuuletus omiin ajattelutapoihin ja tervetullut päivitys tietotaitoon. Opintojen parasta antia on ehdottomasti ollut opiskeluryhmän kautta muodostunut maanlaajuinen verkosto, jossa jaamme viikoittain toimintatapoja ja kokemuksia kätilötyön eri osa-alueilta. Onpa opiskeluryhmästä jäänyt myös muutama hyvä ystävä, mikä näin aikuisiällä tuntuu erityisen mukavalta.

SANNA KOPONEN